

Süleýman pygambere Bylkysyň tagtyny kim getirip berdi?

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Süleýman pygambere Bylkysyň tagtyny kim getirip berdi?

SÜLEÝMAN PYGAMBERE BYLKYSYŇ TAGTYNY KIM GETIRIP BERDI?

Hüthüt aýdar: «Ilçiyem,

Süleýmana sawçyýam...

Magtymguly Pyragy.

Süleýman pygamberiň (a.s) habarçy guşy hüthüt Bylkysyň görüşmek üçin gelyändigini habar berdi. Hezreti Süleýman halkyny ýygnap, olara:

– Jenaplar! – diýdi. – Melike we adamlary boýun sunmak üçin huzurymyza gelmäňkä, haýsyňyz onuň tagtyny şu taýyk getirip biljek?[1] Sebäbi olar bize boýun sunansoň, biziň bilen ylalaşyga gelensoň onuň tagtyny almagymyz gelşiksiz bolar.

Güýç-kuwwatly we garadangaýtmaz jynlaryň biri Süleýmana:

– Sen oturan ýeriňden turýançaň, men o tagty saňa getirip bereýn – diýipdir. (Muny aýdan jynyň ady Amr eken. Süleýman pygamber (a.s) günortana çenli kürsüsinden turman döwlet edara işleri bilen meşgullanardy). Soňra ol sözüne dowam edipdir: – Sebäbi men muny birkemsiz ýerine ýetirip biljek güýje we ukyba eýe. Özem tagtyň merjen, jöwher, zümerret, altyn-kümüş bezeglerine elimi degirmejegime size kepil geçýärim.

Jynyň çakganlygyna söz ýokdy. Ol gözüetimiň iň soňky nokadyna çenli baryp bilýärdi. Şonuň üçin ol pygambere: «Men gözümiň görüp bilýän iň soňky nokadyna çenli baryp bilýärim we onuň tagtyny saňa getirip bilýärim» diýdi.

Hezreti Süleýman: «Maňa mundanam has çalasyn gidip geljek biri gerek» diýdi.

Köpçüligiň içinden ylahy hikmetlerden habarly bir kişi:

– Men Rebbime dogra edip, arzymy Oňa aýdaryn. Rebbimiň kitabyna bir göz aýlaryn we göz açyp-ýumasy wagtda ony saňa getireýin –

diýdi.[2]

Käbir tefsirçileriň pikirine görä bu ýerde agzalýan «ylahy hikmet» – Allanyň ismi-agzamy (ýagny ady) bolup, ol at «Ýa Haýý, Ýa Kaýýumdyr.

Onuň ady Asaf ibn Berhiýady. Ejesiniň ady Batura, özü-de Ysraýylogullaryndandy. Ol Allanyň Ismi-agzamyny – iň belent adyny bilýärdi. «Göz açyp-ýumasy salymda» sözi «gözüňe görüňän in uzakdaky zat saňa gelyänçä...» diýen manyny berýär.

Hezreti Süleýman oňa:

– Muny edibilseň seniň bilegiň бүкүлmez. Bardy-geldi oňarmasaň welin, meni ynsyň-jynsyň patyşasy halyma jynlaryň diline düşürersiň – diýdi.

Asaf ibn Berhiýa ýerinden turup täret kyldy, Hudaýa sežde etdi we Ismi-agzamyny okap, ýagny, «Ýa Haýý, Ýa Kaýýum» diýip doga etmäge başlady...

Aly ibn Abu Talybyň (r.a) şeýle diýendigi rowaýat edilýär:

«Ismi-agzam okalyp doga edilende, Allanyň gönüden-göni kabup eden we hajat dilenende hökmany suratda berilýän atdyr. Bu at «Ýa Züljelaly wel Ikramdyr».

Asaf dogasyny okap gutarmanka Bylkysyň tagty peýda boldy we Süleýmanyň tagtynyň gapdalynda ýerleşdi.

Rowaýata görä Bylkysyň tagty Süleýman pygamberiň tagtyna oturanda aýagyny goýýan ýerinde peýda bolupdyr. Jynlar tagtyň gelenini görüp, Hezreti Süleýmana: «Asafyň tagtyny getirmäge güýji ýetýäniň Bylkysy getirmäge güýji ýetenokmy?» diýdiler. Asaf: «Eger isleseňiz ony-da getireýin» diýip jogap berdi.

Tagt gelenden soň Süleýman pygamberiň buýrugy bilen çüýşeden howuz ýasaldy we suw bilen dolduryldy, içine-de balyk goýberildi. Howuzyň haýsy tarapyndan seretseňem, suwuň içindäki balyklar görnüp durupdyr.

Başga bir rowaýat ylahy hikmetli kişiniň Hezreti Süleýmanyň atlarynyň seýisi Dabbe ibn Eddigini habar berýär.

Ýene bir rowaýat bolsa munuň Hydyr pygamberdigini aýdýar.

«Hezreti Süleýman melikäniň tagtyny öz tagtynyň gapdalynda gören badyna şeýle diýdi: «Ynha, bu-da maňa Rebbimiň bir lutfydyr. Bu lutuf şükür ederinmi ýa näşükürlük ederinmi, synag üçindir».

Şeý diýen badyna Rebbine şükür etmäge başlady we şeýle diýdi: «Serediň, her kim Allaha iman we ytagat bilen şükür etse, hakykatda öz gowulygy üçin şükür etdigi bolar. Kim näşükürlük etse, bir zady unutmasyn, Rebbim hiç kimiň şükürüne mätäç degildir, ýagny Ol jeza berende gyssanmaz».

[1] Seret: «Neml» süresi, 46;

[2] Seret: «Neml» süresi, 47;

[3] Seret: «Neml» süresi, 40.

Abdylkadyr GEÝLANY. Geň-taňsy wakalar